

Tóth Ildikó: Múltbanező Ághegy Könyvek-1

Móttó helyett:

Adj egy pontot, melyen megállhatok és kimozdítom a földet - mondta Arkhimédész. Bizonyára nem kapott, nem talált ilyen, mert a föld ma is a megszokott pályáján forog.

Szerencsés voltam: megtaláltam és lelkemben megtartottam a háború, a szüleim válása, az ide-oda költözések és rossz házasságom zürzavarában is a magam biztos pontját: az anyai nagyszüleim szeretetet árasztó

otthonát. Így biztos érzelmi és földrajzi támasszal, a földet nem, de a magam és családom életét többször is sikerült kimozdítanom a holtpontról, és megoldhatatlannak látszó kérdésekre megfelelnem. A Bika jegyében születtem. E jegyhez tartozók ragaszkodnak megszerzett javaikhoz. Ez rám is vonatkozik. De nem anyagi javakat, hanem emlékeket gyűjtöttem és gyűjtök unokáim számára folyamatosan ma is, amikor leírom, megörzöm mondásaikat. Gyermekkori emlékeimet féltékenyen őrizgetem, néha előszedem, csiszolgotom, fényesítem, a napfényben időnként megcsillogtatom, elmesélem az érdeklődőknek. Néhány kedves emléktárgyat is őrzök: Nagypám vőlegénykorában menyasszonyának, Nagymamámnak körtefából faragott szépvonalú, monogrammal ellátott kézitükrét. Valahányszor kezembe veszem, a Nagymamámtól először hallott mese jut eszembe: „Tükröm-tükröm, mondd meg nékem...”. Nagypám fakéregből készült dohányszelencéjét, marok-kukoricamorzsolóját, naplóját. Nagymama kézi gyertyatartóját a hozzá tartozó koppantóval. (A réges-régi hashajtóreklámon: „Míg ön durmol, a Darmol dolgozik” látni hasonlót.) És fényképetek...

Megsárgult, halványuló „tanúit” a Nagymama szépségének, a Nagytata komolyságának, gyermekeik, unokáik sokaságának.

A boldog gyermekkornak.

Ennek a kis könyvnek első részében, néhány szál emlékem hatalmas csokrából, életem érzelmi és földrajzi „biztos pontját”, a magam és unokatestvéreim mérai gyerekkorát, a Nagyszüleim életéről ismerteket írtam. Tudom, hogy másokhoz hasonlóan, emlékeimmel elfogult vagyok. Mindenik töredékhez, adomához ragaszkodom, nem tudom mellőzni, kihagyni egyiket sem. Nekem mindenik fontos, azért, mert velem történekről szólnak, vagy valaki valamikor megtisztelt azzal, hogy elmesélte.

Nagyszüleim háza, telke, idegen kézen ugyan, de még megvan. A kertből nagyjából már kipusztultak a gyümölcsfák, a ház elhagyatottan, üresen áll. Titkon remélem, hogy ez az öreg ház emlékszik még az onnan szétrajzó, az onnan ma is emberi melegséggel táplálkozó, egykor boldogan zsvivajgó gyerekhadra.

Dr. Erdős Bartha István: Három ország foglya

Neptun Könyvkiadó, Csíkszereda,
2007

A bevezetőből:

Alig tíz év alatt-1944-től 1955-ig-
három országban is raboskodtam.
A Szovjetunióban hadifogolyként
33 hónapot. Magyarországon a Fő
út 2. szám alatt öt hónapot töltöt-
tem, és ez idő alatt tapasztalhattam
meg, hogyan értelmezi a kommu-
nista rendszer a vallásszabadságot.
A harmadik helyszín Románia volt,
ahol a magyar és a román titkos-

szolgálat összjátékaként ugyancsak a magyarországi ál-vallásszabadság miatt szenvedtem hat keserves hetet Bukarestben.

Tekintettel arra, hogy a felelevenítendő események már régen lezajlottak, némelyikét szeretném - amennyiben lehetséges természetesen! - humorosabb színben tüntetni fel, hisz a dolgok tragikumába olykor sok derűs, nevetséges momentum, történés, helyzet is elegyült. A legfontosabb, hogy mindezt túléltem, s ha olykor hihetetlennek tűnik is, a tifusz, vérhas, malária és egyéb betegségem ellenére immár 80 évesen gondolhatok az elmúltakra.

Raboskodásom idején - a földrajzi betájoltságtól függetlenül alaposan Lefogytam. A Szovjetunióban a kis híján három esztendő alatt alig nyomtam többet 40-42 kilónál. Romániában több mint 24 kilót fogytam a 83-ból. Magyarországon tulajdonképpen visszanyertem néhány kilót, viszont olyan „vallató” tablettákat adtak, melyeknek utóhatását hosszú évtizedek múltán is megsínylettem.

Mint említettem, magyarországi fogságom alig öt hónapig tartott, de ami az ott alkalmazott kihallgatási technikát illeti, bőven felülmúlta a szovjet és román kihallgatásokét. Szeretném, ha a Tisztelt Olvasó derülni tudna az egykor történeteken, ám egyben el is csodálkozna meg is botránkozna azon a sok embertelenségen és ostobaságon, melyet a kommunista rendszer magából kiizzadt.

Szó sincs sajnálatásról vagy vádaskodásról, hisz éltek rabok a világ más tájain, országaiban is, akik sokkal többet szenvedtek, mint én. Nem beszélve azon milliókról, akik rabtartóik karmai között pusztultak el.

Már csak azért sem panaszkodhatom, mert túléltem Sztálin „Jóskát” és gulágjait, a magyar átvót és a román szekut, feltehetően azért is, hogy minderről mesélhessek...

Erdős Bartha István

Az Ághegy a Balassi fesztiválon

**2008. III. Bálint napi
Balassi-fesztivál**

Buda	Stockholm
Pest	Debrecen
Szeged	Várpalota
Nagyvárad	Óbecse
Gyöngyös	Ungvár
Esztergom	Villány
Gödöllő	Beregszász
Sátoralja- újhely	Török- szentmiklós
Sárospatak	Székely- udvarhely
Bors	Cserszeg- tomaj
Csorna	Vác

*A XII.
Balassi
Bálint-
émlékkard
átadása*

www.balassi.eu

Balassi Bálint emlékére 1997-ben Budapesten alapítottak európai irodalmi díjat, amely elismerés emléket állít a XVI. századi Európa magyar költőirodásának. Juttalmazza a magyar líra kiemelkedő alakjait, és kitünteti a magyar irodalmat – benne Balassi költészetét – fordító európai költőket. A díj a XVI. századi magyar végvári szablya mintájára kovácsolt kard, melyet egy mai kardkovács készít. Az átadás ünnepségét minden év február 14-én, Bálint napján Budán rendezik.

Molnár Pál kuratóriumi tag felkérésére az Ághegy szerkesztője igenlően válaszolt: Az Ághegy című skandináviai magyar irodalmi és művészeti lapfolyam és a Magyar Liget című dél-svédországi családi lap szívesen helyt ad a Balassi-fesztiválról szóló híreknek, ismertetőknak. Az Ághegy-Liget Baráti Társaság

úgyszintén figyelemmel kíséri a Bálint napi ünnepséget és támogatja tagjainak részvételét a fesztiválhoz kapcsolódó ünnepségeken.

Sokakat sebhét, de csak éngemet gyakran inkább talál...

Ághegy-Liget Baráti Társaság: és a stockholmi önképzőkör tervezett emlékező együttlétet, annál is inkább, mert itt él a tavaly Budapesten a Kultúra Lovagjának fogadott Ove Berglund svéd Balassi-fordító, a Balassi-kard várományosa.

A Bálint napi Balassi-fesztivál rendezvényei a helyi szervezők ötletei szerint alakulnak. Egy közös pont van. Eszerint a Bálint napján délelőtt Budán a Balassi-émlékkarddal kitüntetett két poétát említik.

Boros rendezvényeken az egészségükre koccintanak először.

Az idén a miskolci Serfőző Simon költő és a moszkvai Jurij Guszev műfordító a kitüntetett. www.preshaz.eu/Fesztival.htm